

Telegraful

Omor. Internat de fete al Asociației
(Str. Șaguna)

Gratuit
Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Prețul inserțiilor: un șir petiț 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază

Nr. 10919/1927 Ep.

Circulară

cătră toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

În scopul păstrării comorilor noastre artistice și istorice ce se găsesc în bisericile vechi, cari amenințând cu ruina nu mai pot servi cultului și urmează să fie înlocuite cu alte biserici noi, — dispunem ca atunci când va fi cazul de dărâmări de biserici vechi, să se procedeze în modul următor:

Oficiul parohial din parohia unde se află biserica ce urmează să fie dărâmată, va înainta aici prin Oficiul protopresbiteral un raport cuprinzând descrierea amănunțită a bisericii și a obiectelor vechi ce se află într-însa, arătând între altele, dacă data clădirii bisericii este anterioară sau posterioară anilor 1830—1840.

Consiliul arhiepiscopesc va cere, în baza raportului Oficiului parohial — dela Comisiunea monumentelor istorice trimiteră la fața locului a unei persoane competente, care împreună cu autoritățile locale va întocmi un proces verbal de obiectele ce trebuiesc păstrate, spre a se trimite Consiliului arhiepiscopesc la Sibiu pentru a se depune în muzeul bisericesc.

On. oficii protopresbiterale și parohiale se îndatorează a respecta cu strictețe aceste dispozițiuni, punându-le în vedere, că de astăzi începând este strict interzisă dărâmarea bisericilor vechi fără îndeplinirea acestei proceduri.

Sibiu, din ședința Consiliului arhiepiscopesc, ca senat episcopesc, ținută la 19 Noemvrie 1927.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nou șef al partidului național-liberal este ales dl Vintilă Brătianu.

Congresul partidului poporului se ține în 4 și 5 Decembrie în sala Sindicatului ziaristilor în București. Se va face alegerea, pe o perioadă de 4 ani, a președintelui. Dl general Al. Averescu va fi, cum se spune, reales.

Fondurile comitetelor școlare. Ministerul instrucțiunii a fost informat că unele comitete școlare, depun fondurile, provenite din taxe școlare, la unele bănci, care n'ar inspira suficientă încredere, numai în vederea unor procente mai mari. Unele dintre aceste bănci, prin operațiunile lor au ajuns, — au fost semnalate două cazuri, — la faliment, periclitând averea școlaelor. Ministerul instrucțiunii a pus în vedere tuturor comitetelor școlare, să depună fondurile numai la casierile statului și în contul Casei de depuneri.

„Cercurile religioase“

Așa se numesc întovărășirile preoților din câte 5—8 parohii, în vederea propagandei religioase în mijlocul poporului, cu grai viu și prin înființarea de instituții și societăți, menite să susțină această propagandă. Felul de organizare și activitatea acestor cercuri sânt stabilite în statutele Asociației clerului «Andrei Șaguna» art. 27 și în Regulamentul de organizare a despărțămintelor și cercurilor religioase ale Asociației, — art. 10—13.

Practica însă le-a redus la minimul posibil: slujirea sfântului Maslu și o cuvântare pentru popor, ear ședințele intime ale preoților au pierdut caracterul de reciprocă sfătuire și ajutorare în misiunea pastorală.

În complexul întreg de organizare a Asociației clerului nostru eu am socotit întotdeauna mai importante «cercurile religioase». De sigur prestigiul Asociației se susține prin congresele ei anuale, organizate în diferite orașe.

Tot așa își au importanța lor adunările pe secții (eparhii) și ale despărțămintelor (pe protopopiate). Dar toate acestea privesc numai corpul preoțesc, și în oarecare măsură pe reprezentanții oficialităților, care onorează cu prezența lor întrunirile noastre. Adunările acestea sânt prilejuri de afirmare și, de sigur, o școală de formare a clerului.

Dar rostul mai adânc al Asociației este acțiunea, pe care o poate desfășura în popor, în mijlocul credincioșilor. Și aceasta revine «cercurilor religioase».

Eată cum sânt fixate în Regulamentul de organizare mijloacele de lucrare ale cercurilor:

1. întrunirea preoților cercului cel puțin odată pe an, în fiecare comună din cerc;
2. slujirea solemnă în sobor a sfintei liturghii, cu predică;
3. combaterea curenților nefavorabile vieții creștinești și încurajarea îndemnurilor religioase; în legătură cu aceasta răspândirea sfintei Scripturi;
4. introducerea misiunilor populare, cu meditații, mărturisirea și cuminecarea poporului;
5. înființarea instituțiilor caritative, de ajutorare și îngrijire a neputincioșilor, orfanilor, bolnavilor, readucerea rățăciților;
6. înființarea societăților de temperanță;
7. înființarea reuniunilor de înfrumșetare a bisericilor și de îngrijirea cimitirelor;
8. înființarea caselor culturale, și

9. introducerea colportajului de cărți și broșuri religioase, cărți de rugăciune, și icoane sfinte, cruciulițe, medalioane etc., care se desfac cu prilejul întrunirii cercurilor.

Așa se prevedea la începutul înființării «Asociației clerului» misiunea religioasă și de binefacere, pe care noua lege de organizare bisericască o dă în grija comitetelor parohiale, menite să ia ființă, pe lângă consiliile parohiale.

Ear în ce privește pe preoți, întrunirea cercului religios urmărește scopul de a se păstra cât mai des contactul între ei, ca să se poată ajuta reciproc, cu sfatul și cu experiența, pentru a se putea introduce o vie lucrare creatoare și edificatoare pe teren religios și moral.

Am remprospătat aici prevederile regulamentare pentru lucrul cercurilor religioase. Și am făcut-o cu gândul de a îndruma atențiunea fraților preoți spre adevăratul rost al întrunirii cercurilor.

Rostul acestor cercuri nu e numai slujirea unui sf. Maslu, în sobor, și o cuvântare de caracter general cătră popor. Ci slujirea solemnă a sfintei liturghii în sobor, spre a cuceri sufletele pentru frumusețile cultului ortodox. Să nu se spună: preoți trebuie să stea fiecare în parohia sa, ca să nu fie lipsiți credincioșii de slujba sfintei liturghii. Justă observare, dar eu adaug: lipsa preotului din sat, la o sârbătoare de caracter mai mic, e recompensată prin slujirea în sobor de altă dată. Ear predica și cuvântările cătră popor nu vor îmbrățișa subiecte generale, ci anume chestiuni indicate de preotul locului, ca ceea ce se va spune de altul să-i vină în ajutor în strădania lui pastorală.

Conferența intimă, la care iau parte numai preoții, va fi o conștientioasă revizuire a situației din parohie, a raportului dintre preot și popor, apoi dintre preot și preot, unde sânt doi sau mai mulți. Și nu numai o revizuire, ci și o frățescă intervenție. Căci de nu ne vom îndrepta noi unul pe altul, cine ne va scăpa de boala urată, ce mistue viața preoțescă aproape pretutindenea unde sunt doi, și dărâmă prestigiul nostru și al bisericii, pe urma stărilor neprielnice dintre preot și popor. Conferența intimă acest scop îl are. Și rezultatele se consemnează în proces verbal. Pentru «teme» și disertații sânt adunările despărțămintelor și ale secțiilor. Ear, întrucât s'ar angaja totuși și pentru conferențele intime dela cercul religios, ele trebuie să se mărginească la problemele pastorale, proprii respectivului cerc. Și nici de cum să nu ia subiecte generale apologetice ca acela al dovedirii dumnezeirii lui Isus, al cul-

tului sfinților, al rolului creștinismului... care pot avea rost și succes într-o adunare publică și în prezența laicilor, dar nu în sfatul intim al unui cerc restrâns de câțiva preoți, chemați să se preocupe de anume probleme locale.

Asemenea nu trebuie să servească alte scopuri decât acele de propagandă religioasă *banii* ce se vor strânge la sruje, cu prilejul cercului. Nu vor intra în buzunarul preoților, dar nici în visteria bisericii, și mai puțin în vreun fond protopopesc. Toată suma se va întrebuința pentru procurarea de broșuri, iconițe, cruciulițe, medalioane și alte mijloace de propagandă religioasă, ce se vor împărți la întruniri. Nu fonduri, ci viață activă ne trebuie!

Arhim. Policarp.

Maiestatea Sa Regina

despre ION I. C. BRĂTIANU

Dl. Mills, dela «Associateds Press of America», a trimis următoarea telegramă agențiilor ziarelor americane, după convorbirea pe care M. Sa Regina a binevoit să-l acorde, pentru a-i exprima durerea Sa cu prilejul morții marelui bărbat de stat Ion I. C. Brătianu:

«Moartea lui Ion Brătianu este o crudă lovitură pentru țară. El a fost figura politică predominantă în domnia Regelui Ferdinand. El a fost adevărata pârghie a tuturor evenimentelor, care s-au succedat în această prea scurtă perioadă de 13 ani, atât de plină în săvârșiri grandioase.

Regele Carol deosebise de mai înainte pe Ion Brătianu ca pe omul viitorului. El era marele favorit din ultimii săi ani, și ne-a învățat pe noi, succesorii lui, să ne uităm la el ca la o forță.

Crescut în cele mai sfinte tradiții de patriotism de către tatăl său, a consacrat în mod grandios numele acestui mare și bătrân pioner. Prea însemnat și prea puternic pentru a fi atins de critică sau ură, își tăia drumul peste evenimentele pe care le întâlnea fără frică și le stăpânea.

Ion Brătianu era un leader, un șef, un om.

O prietenie inalterabilă ne lega prin mulți ani de muncă grea. Aveam încredere unul în altul și absoluta Mea lealitate pentru idealurile sale ne făcea niște colaboratori, cari își păstrau credința.

Stând pe marginea mormântului său deschis, nu Mi-am putut stăpâni lacrimile. Socotesc că am dreptul să-l plâng fiindcă, chiar în momentele de cel mai mare pericol, nu am șovăit niciodată în credința Mea, de ceeace el însemna pentru România. Eram destul de puternică pentru ca să Mă bucur de puterea lui. Eu și Familia Mea îl plângem ca pe un prieten, un patriot, un leu stălp al Dinastiei.

In singurătatea Noastră, după moartea Regelui, el a fost un puternic sprijin, pe care puteam să ne rezemăm.

A-tot Puternicul l-a rechemat, într'un moment, când toți aveam nevoie de el. Nu ne rămâne decât să ne înclinăm capetele noastre. Ca un ultim adio către prietenul anilor Mei din tinerețe și din vârsta matură, aș dori să spun următoarele:

«Atâta timp cât va mai fi suflet în Mine, am să caut, cu ajutorul lui Dumnezeu, să continui și să susțin opera lui Ferdinand și a ta. Amin».

Intru amintirea Mitropolitului Andrei

Societatea de lectură «Andrei Șaguna» a studenților academiei noastre teologice a ținut în 29 Noemvrie 1927 în sala cea mare a prefecturii județene o reușită ședință festivă, la care a asistat un public ales și numeros în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae.

Ședința a fost deschisă, în absența președintelui, din partea I. P. C. Arhimandritului Dr. E. Roșca, rectorul academiei.

I. P. C. Sa a amintit, că studenții academiei teologice Andreiane, constituiți în societate de lectură, pătrunși de devotamentul față de memoria marelui arhiepiscop și mitropolit Andrei baron de Șaguna, prin prestațiunile lor culturale, fixate într'un program de ședință publică, cu colorit festiv, au în vedere, și în acest an ca și în trecut, ca la aniversarea onomasticii în veci neuitatului arhieru, să justifice, că sunt conștienți de misiunea lor culturală și să inspire și întăresc în desvoltarea forțelor lor intelectuale prin resuscitarea memoriei acestui *far luminos* al bisericii noastre. Exprimă mulțumită I. P. S. Sale Părintelui Arhiepiscop și Mitropolit, că prin înalta Sa prezență ridică nimbul acestor prestațiuni ale studenților institutului; exprimă mulțumită și selectului și numerosului public care a venit la această ședință, drept încurajare și pentru viitor, că prestațiunile culturale ale viitorilor preoți sunt apreciate și urmărite cu interes; și constată cu plăcere și prezența unui număr considerabil de elevi dela d ferite instituite de învățământ, drept dovadă, că și ei urmăresc cu interes, prestațiunile culturale ale colegilor lor, — o declară de deschisă.

S'au executat apoi toate punctele programului, publicate de noi în numărul ultim. Atât cântările, cât și declamațiunile și în special disertațiunea studentului T. Ciocănelea «Personalitatea Sf. Ioan Gură de aur» care a făcut bună impresie, au fost mult aplaudate.

Ședința s'a terminat prin cuvintele I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, ascultate de asistență în picioare. I. P. S. Sa accentuiază că a venit să prăsnuiască tradiționala seară a Sf. Andrei, cu viitorii slujitori ai altaru'ui. Își exprimă bucuria văzând nizuința de a păstra contactul sufletesc cu personalitățile mari ale creștinismului. Cercetând voi viața acestor personalități veți găsi că taina mărimii lor sufletești residă în faptul că au fost ancorat, în spiritul Mântuitorului Hristos. Toți sfinții și bărbații mari ai bisericii sunt raze trimise în negura veacurilor de către Cel care a fost Soarele dreptății și înaintea căruia ne închinăm noi.

Din această constatare să trageți o învățătură pentru voi că nu poate fi decât acela servitor al lui Hristos, care se închină Lui. În aceasta rezidă taina adevăratului preot și asemenea preoți ne trebuie azi mai mult decât oricând altădată cari să aducă lumina curată a învățăturii lui Hristos, să-l propoveduiască popoului prin pilda vieții celei ce isvorește din îndrumările credinței în Dumnezeu. Sunt mulțumit să constat străduințele voastre prin cari vă adunați comori pe cari cu îmbelșugare să le dați popoului peste care veți fi puși păstori. Mulțumesc și eu publicului pentru prezența atât de numeroasă și interesul ce-l are față de școala Teologică, a căror cetățeni sunteți voi, și pentru felul cum v'ați manifestat serbând pe marele A. Șaguna.

În fine îndemnându-i să urmeze pilda marelui Andrei, le-a împărtășit binecuvântarea arhierescă.

Intreaga asistență s'a depărtat dela această ședință cu cele mai bune impresii.

Un prieten devotat al românilor: americanul Dr. Ch. Upson Clark

Cutreieră din nou ținuturile României un englez american, dl Dr. Charles Upson Clark, și ne vorbește — românește, la inimă, lărgindu ne orizonturile.

Obștea românească va trebui să țină minte acest nume (se citește Clărc), fiindcă purtătorul lui a dat dovezi că ne iubeste și că crede în vitalitatea popoului românesc.

Fost director la școala de studii clasice, la «Academia americană» din Roma, unde a legat o strânsă prietenie cu Pârvan al nostru, despre care are cuvinte atât de simțite, omagiale, când își începe conferențele, dl Clark este un conferențiar de forță.

Despre referințele dela noi este foarte bine informat. Pentru întâia dată a fost în România, după congresul de pace dela Paris, în 1919. De pe atunci ne-a îndrăgit poporul și limba. A călătorit prin România, dintr'o provincie într'alta. A fost prin orașe, dar a fost și pe sate și, democratul american, a dormit în case țărănești, la țărani noștri (ca prin țara Făgărașului, în Avrig d. e.).

Ca roadă a experiențelor câștigate în România a tipărit o voluminoasă carte «Greater Roumania» (la Dodd, Medd și Comp., în America) și, în anul acesta, un alt volum respectabil, ilustrat: «Basarabia» (tot acolo).

Dl Clark e totodată profesor de limba latină și de limba italiană (a tipărit manuale lăudate în America) — încât dragostea dsale față de noi e explicabilă și în urma studiilor dsale filologice.

Interesul dlui Clark e multiplu — are ochi pentru frumusețile naturii și ale lucrărilor artistice românești, aude bucuros muzica limbii noastre (exprimând chiar uimitor de bine acele sunete de *ă* și *î*, după care poți recunoaște pe un străin), se interesează de cultura noastră, de referințele politice și minoritare, și caută să reliefeze sbuciumul țării noastre, arătând străinătății cât de grea e situația noastră și de câtă energie sântem capabili.

Ca bun patriot american a ținut să ne vorbească în decurs de trei seri, sub auspiciile «Astrei» din Sibiu, despre viața politică-socială, despre viața universitară și despre viața intelectuală dia Statele Unite.

Ceeace ni-a povestit a fost de deosebit interes. Dela primul moment a subjugat auditorul numeros, care a fost onorat de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae și de dl general de corp de armată Găvănescu, cu întreg clerul superior și reprezentanții armatei.

Dacă este vorba să ne dăm seama ce ne-a captivat mai mult la conferențele dlui Clark ne este greu să remarcăm totul, din lipsa de spațiu. Fiecare s'a ales cu ceva din instructivele și sugestivele conferențe: tineretul cu descrierea vieții tinerimii americane, pline de vâjșoșie, dar și de o cochetare prea mare cu sporturile; cu descrierea colegiilor americane; ascultătorii maturi au reținut descrierile plastice ale vieții politice, ale ziarelor și a felului lor de redactare, ale daniilor grandioase, făcute de bogați cu simț de responsabilitate socială, descrierea literaturii moderne americane, a spiritului de libertate și a minunatei toleranțe religioase.

Vină dl Clark cât mai des pe la noi și fie sigur că va fi primit cu brațele deschise, ca un adevărat prieten. De astă dată a plecat din Sibiu, ducând cu sine, pentru conferențele americane țesături românești, ca să aibă ce arăta, dsă, cel ce se pricepe să vorbească și despre arta renașterii italiene...

Rap.

INFORMAȚIUNI

Cimitire pentru adventiști. Din Iași vine știrea, că adventiștii din acest județ s'au adresat autorităților, cerând terenurile necesare pentru cimitire în care să fie îngropați numai membrii acestei secte. Autoritățile s'au pronunțat contra cererii, motivând, cu drept cuvânt, că nu poate încuraja în niciun fel acțiunea dăunătoare a diferitelor secte.

Știre ziaristică. În 7 Decemvrie 1927 apare primul număr din *Gazeta Gazetarilor*, organul Sindicatului Presei române ardeleni și bănățene. Noul confrate anunță, că nu se pune în serviciul nici unui partid politic, și că va înfățișa fără părtinire preocupările de căpetenie ale zilei din lumea politică și economică de pretutindeni. *Gazeta* nouă dela Cluj — cum scrie *Naftunea* — mai promite și literatură, ca pagină *distractivă*, (greșala culegătorului îi zice «pagină distructivă», — să nu fie de rău augur!)

Din Răhău. Primim: În 27 Noemvrie 1927, o mână de oameni tineri s'a înfățișat înaintea sătenilor, ca din mult puținul ce-l au, să-și arate dragostea față de aceia din mijlocul cărora au ieșit. Dl Inv. Henția a dirijat bucăți de cor cu caracter religios; a recitat dșoara A. Răcățian versuri alese din poetul Coșbuc; ear dl N. Neaga a împărtășit sătenilor câteva din impresiile sale culese în călătoria prin Atena și Sfântul Munte Athos.

Pentru Sf. Mănăstire Brâncoveanu

— Contribuiri mai nouă —

Dela parohiile protopopiatului
Făgăraș:
a) prin plasare de cărămizi . . 11820
b) prin colectă 3728

Dela harnica Reuniune cultu-

rală națională a meseriașilor ro-
mâni din Sibiu 1000
Total Lei: 16,548
Suma de mai 'nainte Lei: 2.822,085
Total general Lei: 2.838,633

Refuzul sașilor. Consiliul comunal al municipiului Sibiu, în ședința sa din 23 Noembrie 1927, a respins, cu voturile săsești, cererea comitetului școlar al liceului de fete al statului «Domnița Ileana», de a i se acorda, în scop de a ridica un edificiu școlar, terenul de patinaș din strada Carmen Sylva Nr. 1. — Se dovedește din nou, că Sibiu are trebuință neapărată de alt primar.

Primejdie națională se consideră la naționaliștii din Austria căsătoriile dintre germani și jidovi. De aceea naționaliștii austriaci cer acum să se aducă lege, care să oprească astfel de căsătorii, cu deosebire între funcționari și ovreice, sau între ofițeri și ovreice.

Scumpirea vieții. Dela începutul războiului viața s'a scumpit an de an. După socoteile făcute, prețurile au ajuns să fie mai scumpe decât în 1916 la hrană de 52 de ori, la îmbrăcăminte de 70 de ori, la alte lucruri trebuincioase omului de 36 de ori. Peste tot viața e mai scumpă decât în 1916 de aproape 53 de ori.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Concordatul. A apărut: «Studiul de drept constituțional: Cea mai mare primejdie națională actuală a României, Concordatul cu papa, de Popescu Tudor, avocat, prof. de legislație la Seminarul Central, consilier parhial al Arhiepiscopiei Bucureștilor». Conține proiectul de concordat cu explicarea fiecărui articol. Studiu vrednic de citit și de răspândit. Prețul 50 Lei.

Din publicațiile Asociațiunii culturale. Au apărut: Calendarul «Asociațiunii» (Astra) pe anul 1928, cu nenumărate ilustrații. Costă 15 Lei. Colaboratori: I. A. Bassarabescu, N. Pora, T. V. Păcățian, Petre Dulfu, Dr. Gh. Cristescu, prof. D. Comșa, Dr. G. Preda, Horia Petra-Petrescu, etc. Calendarul este totodată numărul jubilar (150) al «Bibliotecii populare a Asociațiunii».

— Nr. 151 din «Biblioteca populară a Asociațiunii»: «Gheorghe Cârțan» de A. P. Bănuț. Schițe umoristice pline de duh. Costă numai 5 lei. are și o fotografie reușită a lui Cârțan. Se află de vânzare la librării, și la Sibiu, «Astra», Str. Șaguna 6.

Biblioteca Creștinului Ortodox, N-rii 33—36. Presa bisericească dela noi a luat act cu vie plăcere de apariția numerilor din Biblioteca Creștinului Ortodox, apărute până acum.

Broșura Nr. 33 este scrisă de părintele Dr. Ștefan Cioroianu, despre rugăciune, cu scopul ca în familia creștină rugăciunea să fie îndelungă zilnică.

— În N-rii 34—35, arhimandritul Policarp Morușca, scrie despre Căsnicia Creștină, cu scopul ca cei ce se pregătesc la căsătorie, să-și poată da seamă de importanța pasului ce-l fac prin căsătorie.

— Broșura Nr. 36: «Despre sf. Tradiție», combate rătăcirea baptistă cu privire la sf. tradiție. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Prețul unui număr 3 lei.

Fixarea datei Paștilor

— De Baron GUSTAV BEDEUS —

(Urmare din Nr. 85 și sfârșit).

4. Dl Chiricescu zice: fiindcă Paștile trebuie să fie sărbate după pasha evreească, uneori (d. e. 1940) vor cădea mai târziu de 25 April. Într'un astfel de caz deci trebuie, să renunțăm la amânarea, tocmai pentru a respecta norma niceeană.

Dar înzadar declară dsa și aici și în pascălia dsale, că voește să se țină strict de norma niceeană. Căci dsa propune amânarea Paștilor pentru cazul coincidenței Paștilor cu pasha evreească, dacă prin această amânare nu cad după 25 April. Dacă astfel Paștile se amână, adică nu se sărbează la ziua hotărâtă de norma niceeană, atunci cum mai poate să afirme dsa, că voește să observe acea normă?

După norma dsale de a sărba Paștile după pasha evreească, dacă astfel nu cad după 25 April, ele însă vor cădea uneori (ca d. e. în a. 1923, 1934 și 1948) pe 24 ori 25 April, adică nu pe Dumineca de după prima, ci chiar după a doua lună plină de după equinoctiul de primăvară.

Nu este aceasta o călcare a normei niceeană?

Dl Chiricescu are grijă numai, ca Paștile să nu treacă peste 25 April; dar nu, ca să fie ținută adevărata normă niceeană, după care Paștile trebuie sărbate în Dumineca de după prima lună plină de primăvară: ci nu în altă zi!

Norma de a sărba Paștile după pasha evreească sigur în general este corectă, căci învierea a fost în ziua de după lună plină, adică după pasha evreească, având să cadă aceasta pe ziua unei pline.

Dar regula aceasta este numai în general corectă. Ea se bazează pe presupunerea, că pasha evreească de fapt cade pe prima lună plină de după equinoctiu; așa dară nu pe ziua următoare sau chiar și pe a doua lună plină de după equinoctiu.

Deci este împotriva regulii niceeană a sărba Paștile creștine după o astfel de pashă evreească întârziată, în loc de Dumineca de după prima lună plină de primăvară. Paștile creștine așa dară trebuie să fie sărbate nu totdeauna după pasha evreească, ci numai în cazul, când aceasta în adevăr cade pe prima lună plină. Necondiționat să ținem regula niceeană, fie că-și serbează evreii pasha lor înainte ori nu.

Altcum, în zilele de 22—27 Martie noi nici nu ne am mai putea sărba Paștile, pentru că cea mai de vreme pasha evreească cade pe 27 Martie. (Dar pasha evreească merge tot mai adânc în vară, așa că va veni un timp, când cea mai de vreme vor fi chiar la 25 April. Atunci după teza sărbării Paștilor după pasha evreească noi nici nu ne-am mai putea sărba vreodată Paștile).

Orice amânare a termenului hotărât de către sinodul niceean este o călcare a acelei hotărâri; înzadar o neagă dl Chiricescu.

5. În Nr. 71/926 a «Tel. Rom.» dsa zice: «Dar eu... nu m'am oprit nici la modalitatea de a urca, fără excepție cu câte 13 unități datele pascăliei spre a le avea deopotrivă cu datele respective ale calendarului de curând îndreptat». Acum zice dsa, că este din domeniul fantaziei, că ar fi zis aceasta; dsa dimpotrivă a declarat în «Așezarea pascăliei»: «O astfel de urcare ar fi o mare greșală, căci atunci noi nu am mai avea Paștile între 22 Martie și 25 April, ci între 4 April și 8 Maiu».

Dl Chiricescu neagă în felul acesta propriile dsale cuvinte și-mi face imputarea de a fi făcut o afirmare falsă. În adevăr este ciudată o astfel de îndrăzneală.

6. Eu am zis: Sărbarea Paștilor este aniversarea învierii Domnului; aceasta în anul

morții Domnului a fost în Dumineca de după luna plină, în care (lună plină) în anul morții Domnului a fost și pasha evreească. Pentru aceea a dispus sinodul niceean, să se sărbeze Paștile în Dumineca după luna plină de primăvară. Nu s'a spus: Paștile să se sărbeze după pasha evreească a fiecărui an, pentru că aceasta uneori nu cade pe ziua unei pline.

Dl Chiricescu însă ține mai mult la pasha evreească decât la hotărârea sinodului niceean. Dsa zice în lucrarea «Pascălia», (Paștile să nu se sărbeze după norma niceeană, adică în Dumineca de după luna plină, ca în anul morții Domnului, ci) Paștile să fie sărbate în Dumineca de după pasha evreească a fiecărui an, chiar și în cazul când aceasta nu cade pe ziua unei pline sau chiar când cade abia pe a doua lună plină.

Dar dl Chiricescu prezintă ca pe o mare erezie această teză a sinodului niceean de a fi hotărâtoare numai pasha evreească din anul morții Domnului. Oare să nu vadă și On. cetitori, că erezie este tocmai ceea ce spune dl Chiricescu, anume a sărba Paștile după pasha evreească a fiecărui an, adică de multe ori nu în prima Duminecă de după luna plină de primăvară.

Eu am mai zis, că sinodul niceean a fixat învierea pe ziua ei aniversară după calendarul evreesc, adică pe ziua de după luna plină de primăvară, anume după calendarul evreesc pe 16 Nisan (sau Dumineca următoare). Sinodul a fixat aceasta după calendarul evreesc din motivul, că pe atunci nu era încă cunoscută data creștină a zilei învierii, dar astăzi, când aceasta se știe, ar trebui, ca un sinod ecumenic să fixeze Paștile pe ziua aniversară a lor după calendarul creștin.

Am mai accentuat, că acesta este și punctul de vedere al autorităților bisericilor ortodoxei «N'ar trebui deci, să fie nici dl Chiricescu mai ecumenic decât patriarhul ecumenic, congresul panortodox și decât Sfântul Sinod al bisericii române».

Dl Chiricescu însă totuși voește să fie mai ecumenic, declarându-mă pe mine de eretic pentru aceste vederi. Prin aceasta dsa însă de clară deodată de eretic și toate autoritățile bisericesti de mai sus. Dsa trece sub tăcere faptul, că și autoritățile bisericilor ortodoxe au această părere și că regula niceeană trebuie să fie îndreptată, pentru ca să putem sărba învierea în ziua ei aniversară după calendarul creștin.

În felul acesta voiți Dv., Dle Chiricescu, să induceți în eroare întreaga biserică Dvoastră?

7. Dl Chiricescu zice în Pascălia dsale: «Stă în puterea Sf. Sinod să hotărască așa cum va crede, că e mai bine». Acum zice, că numai «pentru că Sf. Sinod i-a făcut onoarea a-i cere părerea, bunacuvința i-a impus să zică aceasta».

Dar în Nr. 71 al Tel. Rom. a zis: «Eu nu m'am oprit la acel așazis «expedient» (propunerea dsale); după cum nu m'am oprit nici la modalitatea de a urca» și a. m.; apoi întrebă: «S'ar putea face altfel?» și sfârșește: «Repet și aici ceea ce am zis în lucrarea mea «Pascălia»: Stă în puterea Sf. Sinod să hotărască așa cum va crede, că e mai bine».

Aici, în Tel. Rom., aceasta deci nu este numai o formă de complezanță, ci aici zice: «Stă în puterea Sf. Sinod să hotărască și altă modalitate decât cea recomandată». Acum negând dsa înțelesul cuvintelor dsale, arată «un spirit de dreptate și corectitudine, care nu se găsește pe toate poteciile».

8. Dl Ch. găsește o contradicție în cuvintele mele de mai înainte: «Biserica ortodoxă n'a adoptat calendarul catolic» și acelea de acum: «Calendarul îndreptat (ortodox) este identic cu cel gregorian». Dar nu este nici o contradicție. Reprezentanții Bisericii ortodoxe adunați în Constantinopol de fapt au adoptat calendarul catolic; dar Biserica ortodoxă română prin primirea propunerii dl Ch. a modificat calendarul îndreptat, chiar în partea lui referitoare la calcularea astronomică a Paștilor, prin care s'ar fi deosebit de cel catolic. L-a modificat în așa măsură, că și Paștile cad deodată cu cele catolice (afară de cazul unei amânări, care însă după cum s'a arătat nici nu e admisibilă); cealaltă deosebire cea referitoare la anii bisecți are loc abia în anul 2300, de aceea n'a trebuit să o amintesc acum.

9. Dl Ch. zice, că eu «nu mai vreau, ca Paștile să fie sărbate între 22 Martie și 25 April». Afirmarea aceasta trezește presupunerea că eu aș dori, că fixarea Paștilor să se facă

GRATIS trimit catalogul meu despre **vițe de vie altoite** care cuprinde prețurile cele mai ieftine și sfaturile ne respălătibile pentru fiecare viticultor. În interesul propriu al Dvoastre nu procurați vițe de vie sau vițe altoite, până când nu citiți călăuză mea de viticultură. Adresa: **J. SZÜCS**, pepinerie 24, Diosig, județul B. hor. Se caută agenți pe lângă provizie mare. (131) 4—16

fără considerare la aceste granițe din vechime obicinuite. La acestea însă a trebuit să mă împotrivesc. Deacea am și zis: *Nu este adevărat, că eu nu mai vreau, ca Paștile să fie sărbate între 22 Martie și 25 April, ci numai, ca ele să miște într'un interval și mai scurt, sau să cadă totdeauna pe o singură zi, dar între acestea vechi granițe.*

La aceasta îndreptare a neadevăratei afirmațiuni, dl Ch. scrie: «Iată cum se recurge la sofismă pentru ca neadevărul să fie prezentat drept adevăr».

Arătați Dle Chiricescu, ce fel de neadevăr a fost prezentat aici drept adevăr? Oare nu chiar Dv. ați prezentat drept adevăr un neadevăr?

10. Dl Ch. zice în primul dsale răspuns, că eu nu aș avea nici un argument pentru schimbarea normei niceene; iar după ce am arătat atunci, că am argumente, zice, că nu mi le-a cerut. Eu însă pretind, ca dsa să și retragă afirmația, că eu n'am argumente și ca profesor universitar se o motiveze în cazul când ar găsi nejuste aceste argumente.

11. Față de afirmația mea, că anul 33 este anul morții Domnului, dl Ch. susține că dsa ține anul 30 ca adevăratul an al morții, și se provoacă la unele presupunerii din vechime, cari însă sânt răsturnate prin dovezile mele, dar nu răstoarnă dovezile aduse de mine în această chestiune. Este aceasta demn de un profesor universitar?

12. Dl Ch. a întrebat, dacă recunosc, că Sf. Sinod a fixat Paștile pentru anul acesta în mod corect, adică astronomicește; iar eu a trebuit să răspund: Nu, pentru că nu le-a fixat astronomicește. La acestea dl Ch. mă învinuiește că am adus ofensă Sf. Sinod. Prin întrebarea dsale m'a constrâns, ca să zic: Sf. Sinod a fixat în mod greșit Paștile, ca atunci să mă învinuiească cu aceasta.

Vinovat însă este numai dl Ch. Eu nu am îndrăznit să fac un reproș Sf. Sinod, din contră, am recunoscut, că Sf. Sinod a hotărât Paștile anului 1927 pe baza greșelilor cicluri lunare și cu amânare din cauza pa-hei evreești, numai pentru a lăsa hotărârea finală asupra regularii Paștilor în seama apropiatului Sinod ecumenic; iar până atunci a rămas pe lângă cele vechi. Dar dl Ch. reface aceasta și afirmă tocmai, că eu am făcut reproșuri Sf. Sinod.

Deci mă cred mai îndreptățit decât dsa să zic: «Iată, cu cine am fost silit, să stau de vorbă!»

Regulara finală a Paștilor trebuie însă să fie făcută până în primăvara anului 1928, căci atcum după vechea pascalie în anul 1929 Paștile ortodoxe vor cădea abia după a doua lună plină adică pe vechiul 22 April sau 5 Mai din calendarul îndreptat în loc de 31 Martie din calendarul îndreptat, iar postul Sf. Apostol Petru și Pavel să va putea începe abia în 25 Iuni.

Pasha evreească în 1929 cade pe 25 April îndreptat, iar dacă Paștile ortodoxe trebuie serbate după aceasta, atunci *contrar normei niceene ele trebuie să fie fixate după adevăratul 25 April.*

Tocmai din motivul acesta trebuie, ca în timpul cel mai scurt să fie convocat sinod ecumenic chiar și numai pentru regulara unitară a calendarului și a Paștilor pentru toate bisericile ortodoxe, pentru că încă până primăvara 1928 să poată fi fixate Paștile pe 1929 după norma niceeană, anume pe Duminecă:

1. de după adevărata lună plină, iar nu după aceea din vechile cicluri, care este cu 5 zile mai târziu;

2. după prima lună plină, care cade pe adevăratul equinoctiu sau după el, adică după 21 Martie îndreptat; iar nu după vechiul 21 Martie care este cu 13 zile în urma adevăratului equinoctiu.

Faptul, că evreei își serbează pasha abia la a doua lună plină, nu poate fi motiv de a serba Paștile împotriva normei niceene.

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare:

Preotul G. Petrov:

Pe urmele lui Hristos

traducere de: Episcopul Nicodem Munteanu
Prețul: Lei 45.—, plus spese de porto Lei 5.—.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Nr. 10992/1927.

(140) 1—1

Concurs

Pentru clădirea unui canton Silvic de lemn în pădurea «Tufari» dela Ciznădie se publică concurs.

Reflectanții să-și înainteze ofertele lor până la 20 Decembrie a. c. Consiliului arhiepiscopesc ort. român din Sibiu, unde se poate vedea planul și devizul, și se dau informațiunile necesare.

Consiliul arhiepiscopesc își rezervă dreptul de a alege liber dintre reflectanți.

Sibiu, la 19 Noembrie 1927.

Consiliul arhiepiscopesc.

(129) 2—3

Concurs

În sensul ordinului P. V. C. Arh. Nr. 9346/927 se publică concurs de capelan temporar (cu drept de succesiune) în parohia de clasa III-a Bobohalma, din protopopiatul Târnava, pe lângă parohul neputincios Augustin Chețian.

Termenul de concurs este 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Jumătate sesiunea parohială.

2. Jumătate din stolele uzitate.

3. Doația dela stat, al cărei echivalent până la rezolvirea definitivă din partea statului, îi va plăti regulat parohul Augustin Chețian.

Concurenții, îndreptății la acest post, își vor înainta cererile de concurs oficiului protopopesc în Diciosânmartin, fiind provăzute cu documentele prescrise și, în termenul indicat, având a se prezenta în termen legal în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a celebra și cuvânta.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei, în înțelegere cu consiliul și adunarea parohială din Bobohalma.

Diciosânmartin, la 30 Octombrie 1927.

Gheorgh. Oprean
adm. prot.

Nr. 11,205

(136) 2—3

Concurs

În scopul conferirii de stipendii și ajutoare pe anul 1928 din fundațiunea «Andronic»:

I. Pentru învățăceii de orice meserie,

II. Pentru sodalii, deveniți atari în decursul anului 1927,

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni măestri, — prin aceasta se publică concurs, pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

1. Extras din matricula botezaților;

2. Atestat dela comună, despre averea proprie, ori a părinților;

3. Atestat familiar, despre familia părinților concurentului ori, fiind el căsătorit, despre familia sa, având a se indica în acest atestat, câți prunci minoreni sânt în familie, câți cercetează școala și câți mai sânt la meserii.

Îndreptății a petiționa sânt numai români ortodocși născuți în arhidieceza de Alba Iulia și Sibiu.

În special au să dovedească:

I. Învățăceii

a) că au împlinit anul al 12-lea al etății;

b) că au cercetat școala poporală ori altă școală superioară;

c) că au încheiat contractul cu maestrul și contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură ori magistrat);

d) adevărință dela maestrul despre sporul ce-l arată în măestrie, despre diligența și purtarea morală; vidimată de catihetul sau parohul local.

Contractul trebuie aclus la cerere în original, sau în copie autentică.

II. Sodalii

a) că au terminat anii de învățel, ceace vor dovedi prin atestatul autorității industriale;

b) că au purtare bună și fac spor mulțumitor, ceace vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adevărință dela maestrul.

III. Sodalii cari sânt în condițiuni de a deveni măestri

a) să aibă certificat dela maestrul;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calfă, ceace vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărințe dela maestrului la cari au lucrat;

c) în cerere să arete anume locul unde voiesc să se așeze ca măestri, ce fel de mijloace mai are pentru a începe meseria pe socoteala lor;

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial, că cercetează biserica și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se cere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie, adresate Consiliului arhiepiscopesc ort. român din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decembrie 1927.

Cererile neinstruite în regulă și cele intrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința plenară a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 25 Noembrie 1927.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia și Sibiu

Nr. 1997/1927.

(143) i—1

Publicațiune de licitație

I. Lucrări pe șoselele naționale.

Se scoate la licitație următoarele lucrări împreunate cu aprovizionare de pietriș pe șosele naționale și anume:

1. Aprovizionarea a 130 m. c. pietriș cernut din râurile Sebeș și Gârbova pe șos. națională Turda—Sibiu—Brașov Km. 93+031—104. Suma devizului aprobat este de Lei 33.086.

2. Aprovizionarea a 250 m. c. piatră spartă din cariera Apoldul-mare și Aciliu pe șos. naț. Turda—Sibiu—Brașov Km. 107—119. Suma devizului aprobat este de Lei 77.486.

3. Aprovizionarea a 210 m³ piatră spartă din cariera Cacova pentru împietruirea șos. naț. Turda—Sibiu—Brașov Km. 119—125. Suma devizului aprobat este de Lei 57.510.

4. Aprovizionarea a 180 m³ piatră spartă din cariera Orlat pe șos. naț. Turda—Sibiu—Brașov Km. 125—132. Suma devizului aprobat este de Lei 62.915.

5. Aprovizionarea a 200 m. c. pietriș cernut din râul Cibin necesar pentru împietruirea șos. naț. Turda—Sibiu—Brașov Km. 134—139. Suma devizului aprobat este de Lei 67.630.

II. Lucrări pe șoselele județene.

1. Reconstruirea podețului Nr. 14 de pe șoseaua jud. Nocrich—Alțna—Vecerd între Km. 4—5. Suma devizului aprobat este de Lei 76.000.

2. Continuarea împietruirii șos. jud. Săliște—Alămor Km. 14—18 cu 375 m. c. piatră spartă. Suma devizului aprobat este de Lei 375.000.

3. Procurarea, transportul cu carul și încărcatul în vagon la gara Turnișor a pietrișului necesar împietruirii șoselei județene, Sfîmnic—Mândra Km. 5+950—7+610. Suma devizului aprobat este de Lei 144.000.

4. Construirea șoselei județene Cacova—Săliște Km. 0—2+190 între comunele Cacova și Săliște. Suma devizului aprobat este de Lei 500.000.

Licitația se va ține cu oferte închise în localul Serviciului de poduri și șosele din Sibiu în ziua de 21 Decembrie 1927 ora 11 a. m.

Domnii concurenți pot lua informațiuni pentru condiții dela Serviciul de poduri și șosele din Sibiu în orele de oficiu.

Sibiu, la 20 Noembrie 1927.

Șeful Serviciului.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană

Istoria bisericăsească universală

de EUSEVIU POPOVICI

Vol. II. Prețul Lei 150.—

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.